

بسم الله الرحمن الرحيم

شرح خطبه فدکیه - جلسه دوم

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم به خاطر خیانت‌های یهود به آن‌جا لشکر کشیدند و آن‌جا را فتح کردند و خبر به فدک رسید، اهالی فدک بدون ورود به جنگ با همان قرارداد خیبر با پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم قرارداد صلح بستند به ازای تقدیم نصف عواید سالیانه به حضرت و چون این عواید بدون جنگ به دست آمده بود، در اختیار صلی الله علیه و آله و سلم قرار می‌گرفت. در آیه ۲۶ سوره مبارکه اسرا که در مورد ماجرای فدک نازل شده است آمده که این هدیه از طرف خدا به حضرت فاطمه سلام الله علیها بوده است و تا رحلت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم در اختیار حضرت زهرا سلام الله علیها بود که در راه کمک به نیازمندان از آن استفاده می‌کردند. در نامه ۴۵ نهج البلاغه آمده: از همه آن چیزی که آسمان بر آن سایه انداخته، فقط فدک در دست ما بود که به آن هم بخل ورزیدند و اهل بیت علیهم السلام با سخاوت از آن گذشتند. معلوم می‌شود که فدک در دست اهل بیت علیهم السلام بوده و بعد غصب شده. در زمان خلیفه اول، فدک غصب شد.

بزرگان شیعه و سنی این مطلب را نقل کرده‌اند: وقتی پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم از دنیا رفتند و ابوبکر جای ایشان نشست، ابوبکر دنبال وکیل حضرت زهرا سلام الله علیها فرستاد و او را اخراج کرد. حضرت زهرا سلام الله علیها نزد ابوبکر آمدند و فرمودند: «تو فکر کردی جای پدر من نشستی و اولین کاری که می‌کنی این است که وکیل من را از فدک اخراج می‌کنی؟ در حالی که می‌دانی هدیه حضرت حق به من بود؟» در این‌جا منازعه‌ای شکل گرفت.

حاکمیت برای غصب فدک دو ادعا داشت:

۱. فدک فی رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم است و در صلح به دست آمده و این را قبول داریم و حضرت می‌توانند آن را ببخشند یا به ارث برسد. اگر حضرت آن را بخشیدند و وقف کردند به شرط آن که شاهی بیاورند، قبول داریم؛ ولی اگر مسئله وارث باشد ما قبول نداریم؛ زیرا طبق روایت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم: «ما جمعیت پیامبران ارث از خود باقی نمی‌گذاریم و آن چه از ما باقی بماند متعلق به نیازمندان است.» این مبنا فاسد است و چند اشکال دارد:

(۱) این روایت در چند کتاب معروف اهل سنت آمده است. راویان اصلی این روایت ابوبکر و بعد عمر هستند، همچنین عایشه و شخصیت‌های شناخته شده‌ای هستند؛ یعنی کسی که طرف دعوا است، فقط او است که این روایت را از پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم شنیده است. چطور ممکن است اهل بیت علیهم السلام این روایت را شنیده باشند و ابوبکر شنیده باشد.

(۲) ابوبکر در موارد متعددی خلاف این روایت عمل کرد. اگر اموال به جا مانده پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم متعلق به نیازمندان است چرا در اختلافی که بین حضرت علی و حضرت عباس علیهما السلام پیش آمد نزد ابوبکر مراجعه کردند و ابوبکر گفت: «این اموال متعلق به حضرت علی علیه السلام است.» و نگفت: متعلق به نیازمندان است و خلاف حرف خود عمل کرد.

دوم این که بعد از رحلت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم منزل مسکونی ایشان و بقیه اموال از همسران پیامبر صادره نشد. از عایشه دختر خودش خواست که در منزل او باشد و نگفت: این منزل صدقه است و هیچ جا نیامده که همسران پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم از منزل خود به جای دیگر منتقل شوند.

ابوبکر در هنگام مرگ از چند کار خود ابراز پشیمانی کرده که یکی از آنها پشیمانی از غضب فدک بود؛ پس این کار عمل یه وظیفه نبوده؛ و گرنه پشیمان نمی‌شد.

(۳) خلفای بعد نیز خلاف این موضوع عمل کردند. عمر فدک را به اهل بیت علیهم السلام برگرداند و باز عثمان آن را پس گرفت و به مروان که فردی ثروتمند بود داده شد و صرف نیازمندان نشد. اگر این حدیث معتبر بود، پس چرا خلفای بعد از پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم که جانشین ایشان بودند هیچ کدام به این حدیث عمل نکردند؟

(۴) در مورد شخصیت زهرا سلام الله علیها در منابع اهل سنت آمده که پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم ایشان را سرور زنان اهل بهشت و پاره تن من خواندند. کسی که او را ناراحت کند، من را ناراحت کرده.

حوراء انسیه است؛ یعنی فرشته انسان نما است. حالا شما این شخصیت را متهم می‌کنید؟ چطور ممکن است حضرت زهرا سلام الله علیها این روایت را از پدر خود نشنیده باشند و حضرت این روایت را قبول نداشتند و با حالت غضب و ناراحتی از آنان از دنیا رفتند.

(۵) جناب محمد ابن جریر ابن رستم طبری که شیعه است، مؤلف کتابی به نام المَسْتَرَشِدْ مطلبی آورده است.

عایشه دختر ابوبکر و حفصه دختر عمر با گروهی از زنان نزد عثمان رفتند و گفتند آن چه پدران ما از ترکه پیامبر در اختیار ما قرار داده اند، تو هم قرار بده. عثمان گفت: «من این کار را نمی‌کنم، شما فضیلتی ندارید.» این خانم‌ها پافشاری کردند.

عثمان گفت: «آیا شما نبودید که شهادت دادید پیش پدرانتان در مورد روایت عدم ارث پیامبر؟ جماعت جمع شدید و تأیید کردید روایت پیامبر را؟ این چه تناقضی است که از یک طرف می‌گویید: اموال پیامبر صدقه است و متعلق به نیازمندان است و از طرف دیگر آن را رد می‌کنید و می‌گویید: پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم ارث نمی‌گذارند؟» در قتل

عثمان یکی از افرادی که ابراز خوشحالی کرد، جناب عایشه بود به این دلیل بود که عثمان دریافتی همسران پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم را قطع کرده بود و عایشه با عثمان دشمن شد و راهی مدینه شد و نقشه جانشینی طلحه را داشت؛ ولی وقتی فهمید امام علی علیه السلام قرار است جانشین عثمان باشند، تغییر موضع داد و قتل عثمان را گردن حضرت انداخت و جنگی را به راه انداخت.

حوزه مجازی مهندس طلبه: www.onlinehawzah.com

شبکه‌های اجتماعی: @onlinehawzah_com

اللهم صلی علی محمد و آل محمد و عجل فرجهم